

ACADEMIA REPUBLICII POPULARE ROMÂNE
SECȚIUNEA DE ȘTIINȚE ISTORICE, FILOSOFICE
ȘI ECONOMICO-JURIDICE

7608
26973

7608

EXPOZIȚIA ARHEOLOGICĂ

REZULTATELE SĂPĂTURILOR ARHEOLOGICE DIN 1952 ÎN REPUBLICA POPULARĂ ROMÂNĂ

EDITURA ACADEMIEI REPUBLICII POPULARE ROMÂNE

1 9 5 3

*Dat la cules 23.I.1953. Bun de tipar 7.II.1953.
Tiraj 3.000 ex. Hârtie semivelină 65 g/mp. format
61×86/16, coli editoriale 1,4, coli de tipar 2¹/₄.*

Comanda 189. A 121 B 323.

*Pentru bibliotecile mici indicele de clasificare 902.6
(498).*

*Pentru bibliotecile mari indicele de clasificare 902.6
(498) (064) 083.8*

*Tiparul executat la Intreprinderea Poligrafică 4,
Calea Șerban Vodă 133—135, București—R.P.R.*

I 7608

ACADEMIA REPUBLICII POPULARE ROMÂNE
SECȚIUNEA DE ȘTIINȚE ISTORICE, FILOSOFICE
ȘI ECONOMICO-JURIDICE

EXPOZIȚIA ARHEOLOGICĂ

REZULTATELE SĂPĂTURILOR ARHEOLOGICE
DIN 1952 ÎN REPUBLICA POPULARĂ ROMÂNĂ

EDITURA ACADEMIEI REPUBLICII POPULARE ROMÂNĂ

1 9 5 3

INTRODUCERE

Expoziția din anul acesta este a patra expoziție arheologică organizată de Academia R.P.R. Sunt expuse materiale selecționate din săpăturile efectuate în cursul campaniei din anul 1952. Spre deosebire de anii precedenți s'a căutat să se expună un material ilustrativ mai bogat, dându-se expoziției un caracter mai didactic. În acest scop s'au întocmit mai multe panouri pe care sunt reprezentate scene din viața oamenilor care au locuit așezările în care s'au făcut săpăturile. Reconstituirea acestor scene s'a făcut, atât cât este posibil, pe baze strict științifice. De asemenea s'au înfățișat pe câteva panouri unelte de producție din diferite epoci, arătându-se și felul lor de întrebuințare. Fotografiiile, mai puțin numeroase, au fost mărite pentru a reprezenta mai clar diferitele așezări sau sectoare de săpături. Cu prilejul împlinirii a cinci ani dela proclamarea Republicii, s'a făcut și o expoziție retrospectivă a cercetărilor arheologice din țara noastră, arătându-se rezultatele extrem de bogate obținute în ultimii ani, de când aceste cercetări se fac sub conducerea Academiei R.P.R. Un tablou comparativ înfățișează creșterea extraordinară a cercetărilor arheologice în țara noastră sub regimul de democrație populară, arătând că în timp ce în trecut, în anii 1901—1944, aceste cercetări însumează în medie anuală numai 4.000 de zile de lucru, în ultimii patru ani, ele însumează peste 30.000 zile de lucru.

VESTIBUL

În primul vestibul sunt prezentate pe un panou 3 hărți care arată punctele în care s'au făcut cercetări arheologice în R.P.R. în anii 1951 și 1952, în domeniul orânduirii comunei primitive, a orânduirii sclavagiste și în epoca prefeudală și feudală.

În al doilea vestibul este prezentată harta cercetărilor arheologice din anul 1952 și un panou cu fotografii, care reprezintă scene din timpul activității pe șantierele arheologice.

SALA I

INCEPUTURILE COMUNEI PRIMITIVE. EPOCA PALEOLITICĂ

Săpăturile dela Baia de Fier. Cca 100.000 — 15.000 î.n. e. n.

VITRINA I

BAIA DE FIER, R. NOVACI, REG. CRAIOVA

Resturi umane fosile, descoperite la Baia de Fier, în comparații cu mulaje de resturi asemănătoare din alte țări.

Raftul 1: Mulajul craniului dela Chapelle aux Saints — Franța — și hărțile răspândirii geografice a lui *homo primigenius* și *homo sapiens fossilis*.

Raftul 2: Resturi osoase umane fosile de *homo primigenius*(?), descoperite la Baia de Fier (un fragment de mandibulă și un fragment de omoplat) în comparație cu mulajele mandibulelor

Fig. 1. — Planul peșterii și vederi din peștera dela Baia de Fier.

dela Moustier — Franța și Crapina — Croația și mulajul fragmentului de omoplat dela Neanderthal — Germania, precum și aceleași oase ale omului actual.

Raftul 3 : Calota craniană aparținând speciei *homo sapiens fossilis* dela Baia de Fier în comparație cu mulajul calotei craniene dela Lautsch — Germania și un craniu actual.

Raftul 4 : Fragment de tibie și un molar superior de *homo sapiens fossilis*.

VITRINA II

Cuprinde unelte de muncă din piatră cioplită și os, descoperite în stratele de cultură paleolitice din „Peștera Muierilor“ dela Baia-de-Fier.

Raftul 1 : Nucleu de cuarțit pe care se văd urmele de desprindere ale așchiilor și lângă el așchii desprinse prin așchiere.

Unelte de cuarțit și silex aparținând culturii musteriene mijlocii de tradiție acheuleană, circa 100.000 — 30.000 ani înaintea erei noastre; topoare și toporașe de mână, lucrate pe ambele fețe, vârfuri de mână și de lance, răzuitoare, răcăitoare și spintecătoare, descoperite în stratul inferior al Sectorului I din Galeria Principală și al coțlonului S.

Raftul 2 : Unelte de cuarțit, silex și gresie, descoperite în stratul inferior al galeriei M, în sectoarele B—F și în sectorul A, în care s'au descoperit resturile fosile umane (musterian final) și din stratul superior al galeriei M. (musterian întârziat), circa 60.000 — 30.000 ani înaintea erei noastre.

Raftul 3 : Unelte de os, sule, străpungătoare, săpăligi de mână și jupuitoare, descoperite în stratul I din galeria M și stratul II din galeria principală.

Raftul 4 : Cuțite de silex și vârf de suliță lucrate din os șlefuit, descoperite în stratul paleolitic superior, aparținând cul-

turii aurignaciene, dela gura peșterii și sectorul I al galeriei principale.

Circa 30.000 — 15.000 ani înaintea erei noastre.

VITRINA III

Cuprinde resturi osoase aparținând animalelor fosile descoperite în stratele de cultură paleolitică din „Peștera Muierilor” — Baia de Fier.

Raftul 1: Resturi fosile de urs, lup, vulpe, hienă și leu de peșteră, cerbi, capre, bouri, zimbru, căprioară, cal și mamut, descoperite în stratul de cultură musterian mijlociu de tradiție acheuleană, din sectorul I al galeriei principale.

Raftul 2: Resturi fosile de urs, lup, hienă și leu de peșteră, jder, cerb, capre, zimbru, rinocer și mamut. Aceeași cultură musteriană din cotlonul S.

Raftul 4: Resturi de fosile de urs, lup, vulpe, hienă, leu, panteră și râs de peșteră, cerb, capre și căprioare descoperite în stratele de cultură ale musterianului final și întârziat, din secțiunile B—F ale galeriei M.

În afară de vitrine, această sală mai cuprinde :

1) Un panou pe care e reprezentată peștera dela Baia de Fier precum și planul peșterii cu aspecte fotografice din interior și poziția stratigrafică a resturilor fosile umane descoperite.

2) Pe un alt panou este înfățișat un tablou sintetic în care se prezintă cele trei etape de dezvoltare ale paleoliticului, cu aspecte de muncă și viață, uneltele de muncă, făuritul și mînuirea uneltelor.

3) Harta descoperirilor paleolitice în R.P.R.

4) O masă pe care sunt așezate două cranii de urs de peșteră.

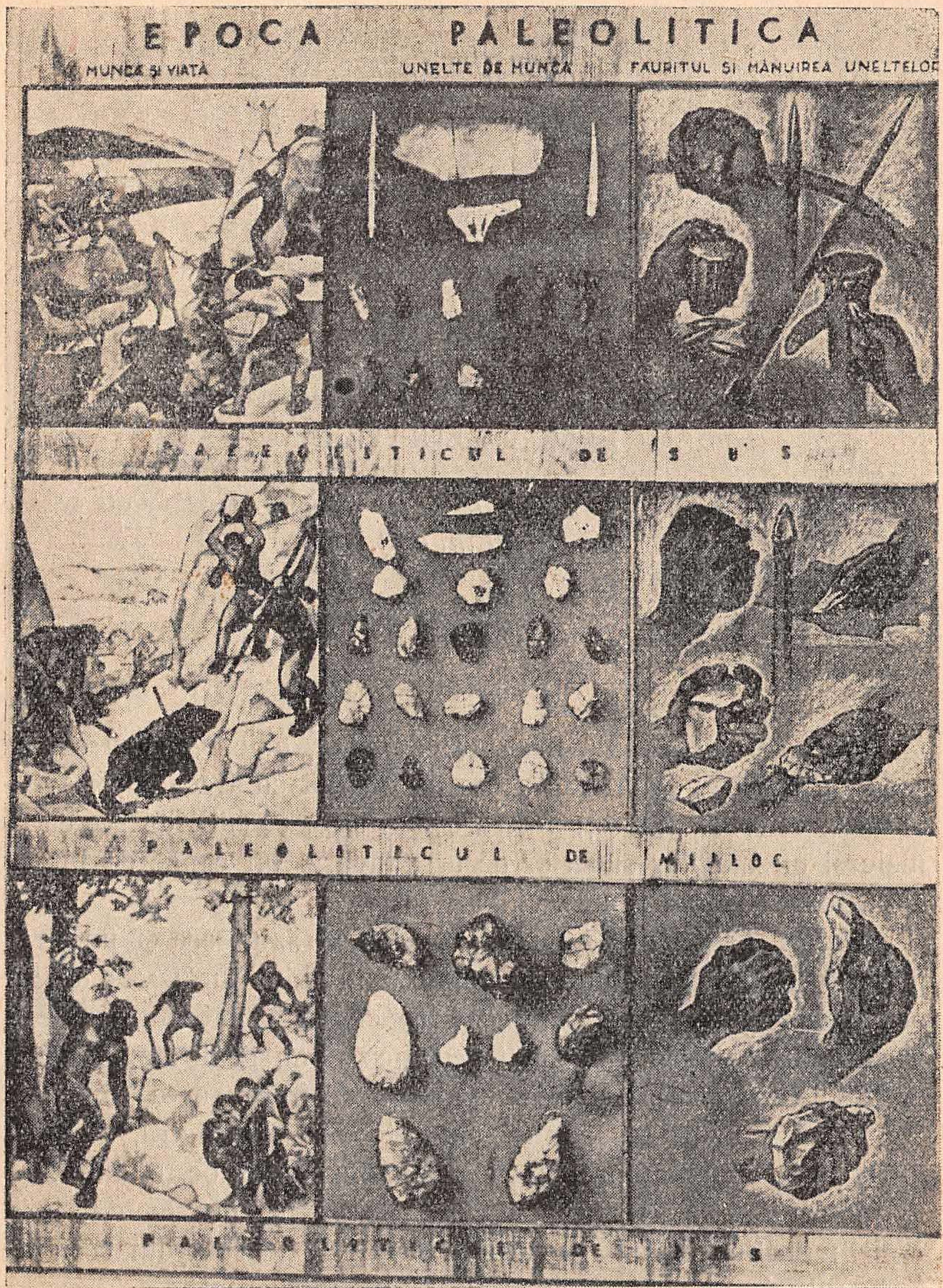

Fig. 2. — Epoca paleolică. Scene de viață reconstituite. Unelte și folosirea lor.

SALA II

ORÂNDUIREA COMUNEI PRIMITIVE EPOCA NEOLITICĂ

*Săpăturile dela Spanțov și Baia-Hamangia. Cca 3.000 —
2.600 în. e. n.*

VITRINA IV

SPANŢOV, R. OLTENIŢA, REG. BUCUREȘTI

Raftul 1: Vas-plită, maxilare de porc, oaie, vacă și câine; corn de bovină; două fragmente de râșniță cu frecătoare, sdrobitoare; colți de mistreț; vertebre de pește; cochilii de scoică și melc și un maxilar superior de urs; tavă și un capac de lut cu apucătoare și ornamentat.

Raftul 2: Unelte de cremene: lame, răzuitoare și un străpungător; colibă de lut ornamentată, în miniatură; vas de lut ornamentat cu caneluri și prevăzut cu un canal de scurgere; fragmente ceramice împodobite cu incizii sau grafitate; greutate de lut pentru pescuit și războiul de țesut; fragment de măciucă din lut ars, lustruitor pentru vase; topoare de piatră, șlefuite, întregi sau fragmentare, unele perforate; la mijloc, o daltă.

Raftul 3: Fragment dintr'un vas de lut ornamentat prin excizii; unelte pentru agricultura primitivă lucrate din corn de cerb; sule de os și fragmente ceramice ornamentate.

Raftul 4: Vase de lut. Cel din centru ornamentat cu striuri. Pe postament, între ferestre, craniul unui bour (*bos primigenius Boj*).

Deasupra, pe perete, planul general al săpăturii dela Spanțov.

În stânga vitrinei, fotografie reprezentând resturile unei locuințe dela Spanțov (cultura Boian A).

VITRINA V

BAIA-HAMANGIA, R. BABADAG, REG. CONSTANȚA

Raftul 1: Oase de animale (oaie, bou, porc, capră), două râșnițe de mână și două topoare de piatră calcaroasă. Vas de provizii. Fragmente de chirpic dintr-o locuință cu urme de pari și trestie. Unelte de cremene (cuțite și răzuitoare). Sule de os. Podoabe din scoică. Topoare din rocă dură și calcaroasă. Săpăligă de corn. Vas de lut.

Raftul 2: Materiale descoperite la Mangalia, aparținând culturii Baia: topoare din rocă dură, vase de lut ornamentate cu linii punctate sau incizate și caneluri plisate; două brățări din scoică mediteraneană.

În dreapta: strachină mare, pahare, picior de vas și vâscior antropomorf, toate din lut ars și ornamentate prin linii punctate.

Raftul 3: Străchini și pahare de lut decorate cu linii punctate. Pe postament: râșniță și frecătoare.

Deasupra vitrinei 3 planuri reprezentând săpăturile dela Baia și un profil.

În nișa din perete două scene reprezentând încercări de reconstituire din viața oamenilor primitivi. Cea de sus se referă la așezarea neolitică dela Baia; cea de jos, la cea dela Spanțov.

SALA III

ORÂNDUIREA COMUNEI PRIMITIVE

EPOCĂ NEOLITICĂ

Săpăturile dela Trușești și Traian. Cca 2500—1800 în. e. n.

VITRINA VI

TRUȘEȘTI, R. TRUȘEȘTI, REG. SUCEAVA

Raftul 1: Unelte de piatră și cremene. Topoare plate, lame de cuțite și răzuitoare. Resturi de faună, coarne de căprioară. Vase-suport cu decor pictat în trei culori.

Raftul 2: Vase de diferite forme cu decor pictat, o lingură și un capac de vas, deasemenea pictat. Colț de mistreț găurit, ce servea probabil ca amulet. Sulă de os, coarne de ciută.

Raftul 3: Vase și capac, decorate cu linii adâncite. Acest ornament aparține unei faze mai timpurii în cultura ceramică pictate.

VITRINA VII

TRUȘEȘTI

Raftul 1: Unelte de os, dintre care o săpăligă cu trei găuri de înmănușare. Unelte de piatră: topoare plate din roci semi-dure, de dimensiuni diferite. Unelte de silex: percutoare de spart cremenea, nuclee la care se observă deja detașarea lamelor. Lame de silex care erau folosite drept cuțite. Un vârf de săgeată fru-

mos lucrat, din cremene. Vase de diferite forme cu decor pictat cu roșu, alb și negru.

Raftul 2: Vase pictate de dimensiuni mici. Figurine reprezentând animale domestice, descoperite în locuințe. O lingură-miniatură.

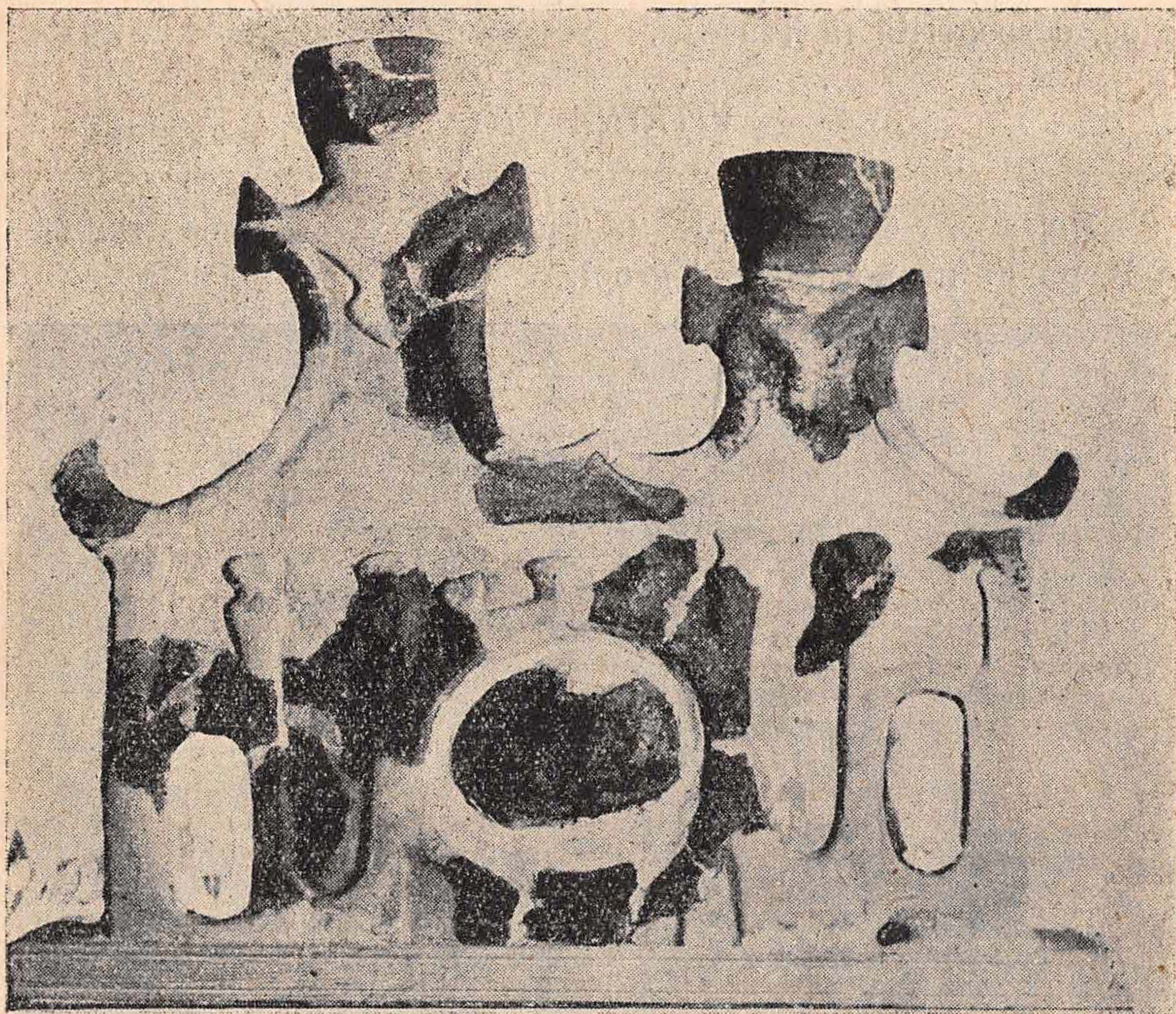

Fig. 3. — Trusești. Sculptură în lut din epoca neolitică.

În colțul din stânga al vitrinei, o strachină mică și un vas în dublu trunchi de con, care aparțin unei faze de sfârșit al culturii ceramice pictate.

Raftul 3: Capace-străchini pictate, cu proeminențe perforate pentru atârnat. În mijloc, figurine umane decorate cu linii

adâncite sau în relief. Figurinele plate în formă de vioară, de lut și aramă, sunt străine de mediul local, vădind probabil o origină mediteraneeană.

Deasupra vitrinei VII, planul general al săpăturilor dela Trușești.

Intre ferestre, o reprezentare plastică în lut cu caracter religios, descoperită la Trușești.

VITRINA VIII

TRAIAN, R. BUHUȘI, REG. BACĂU

Raftul 1—3: Vase de lut pictate în stilurile de tranziție A B, găsite în morminte și gropi.

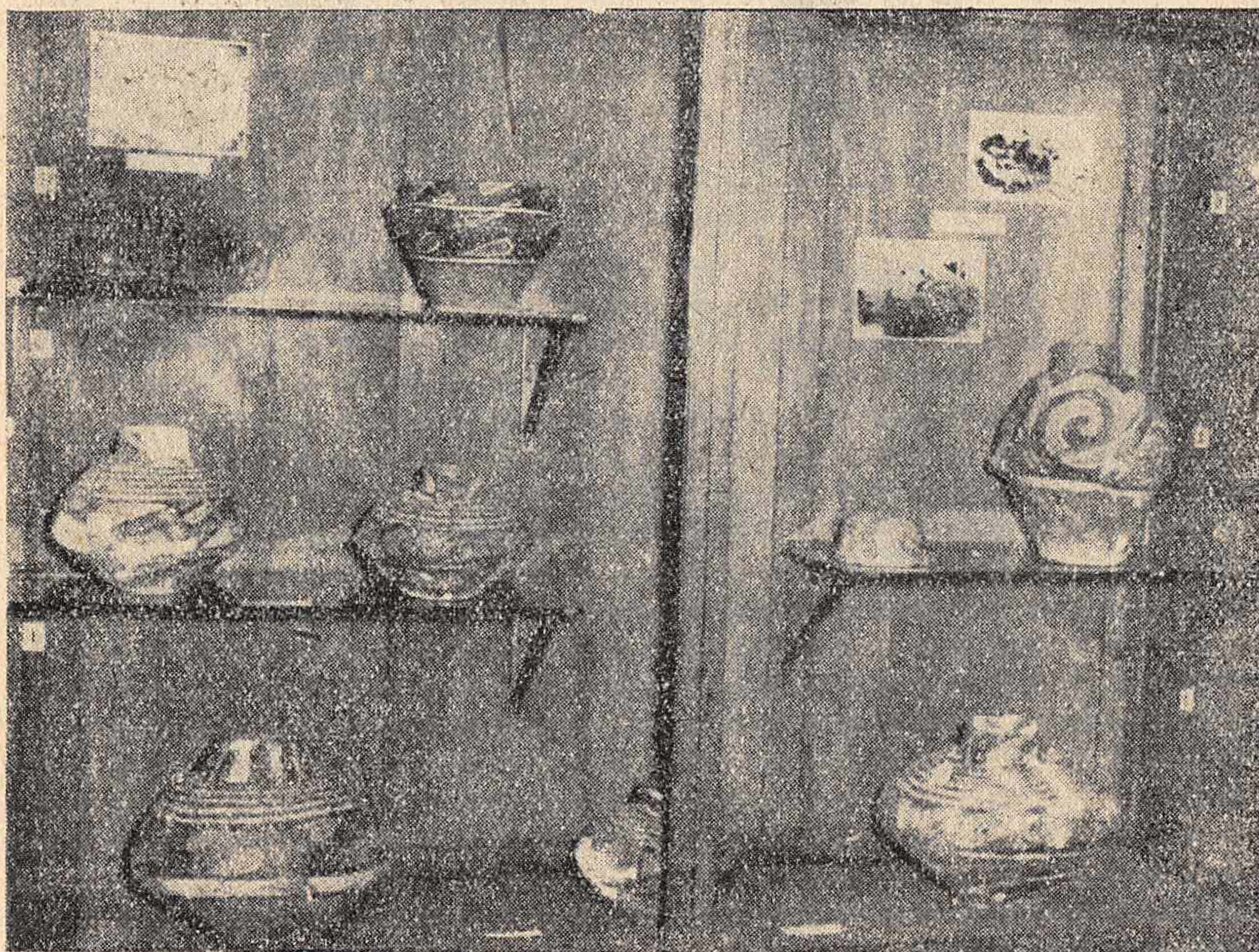

Fig. 4. — Traian. Vitrină cu vase de stil Cucuteni AB.

In vitrină, sus, trei fotografii: mormântul 1 (stânga) și mormântul 2 (dreapta).

VITRINA IX

TRAIAN

Raftul 1: Răzuitoare de silex și topoare de piatră șlefuită în formă de calapod, din stratul precucutenian. Vase de lut cu ornamente adâncite și imprimate, din același strat. Ceramică liniară cu ornamente spiralice incizate, întrerupte de puncte și fragmente ceramice aparținând culturii Criș (dreapta). Unelte și instrumente de silex și piatră șlefuită găsite în stratul Cucuteni A B: nuclee, percutoare, răzuitoare, răcâitoare, lance și lame fierăstruite (din silex); topoare plate și cu gaură de înmănusare (din piatră). Pietre de râșniță cu frecătoare. Vase de lut ars, pictate în stilurile de tranziție ale fazei Cucuteni A B și fragmente ceramice Cucuteni C (stânga) găsite în același strat. În fund, greutate de plasă și oase de animale domestice: bou, capră, oaie și porc.

Raftul 2: În dreapta, vase de lut cu ornamente adâncite; în față un capac, în fund un polonic. Figurine umane de lut ars, ornamentate; una reprezentată în relief pe un fragment de vas. Altă figurină înfățișează o pasăre — toate precucuteniene. Figurine umane și de animale; piciorul cu încălțăminte a unei figurine și vase de lut ars, pictate în trei culori, din stratul Cucuteni A B. Vârfuri de săgeți din silex, două lame (cea mai mare, silex, și cea mai mică, obsidiană) găsite în stațiune. Podoabe din dinți; împungătoare și sule de os și aramă din același strat (stânga).

Raftul 3: Diferite vase de lut ars din stratul precucutenian (dreapta) și Cucuteni A B (stânga).

Deasupra vitrinelor, planul dealului pe care s'au făcut săpăturile și două fotografii, dintre care una reprezintă o groapă cu vase, iar cealaltă, resturile unei locuințe.

În stânga vitrinei VIII, vedere în aquarelă a aceleiași gropi cu vase.

În nișă, panou reprezentând diferitele tipuri de unelte din cultura ceramice pictate de tip Cucuteni.

În vitrina de sub panou, unelte originale.

TIPURI DE UNELTE NEOLITICE ȘI FOLOSIREA LOR

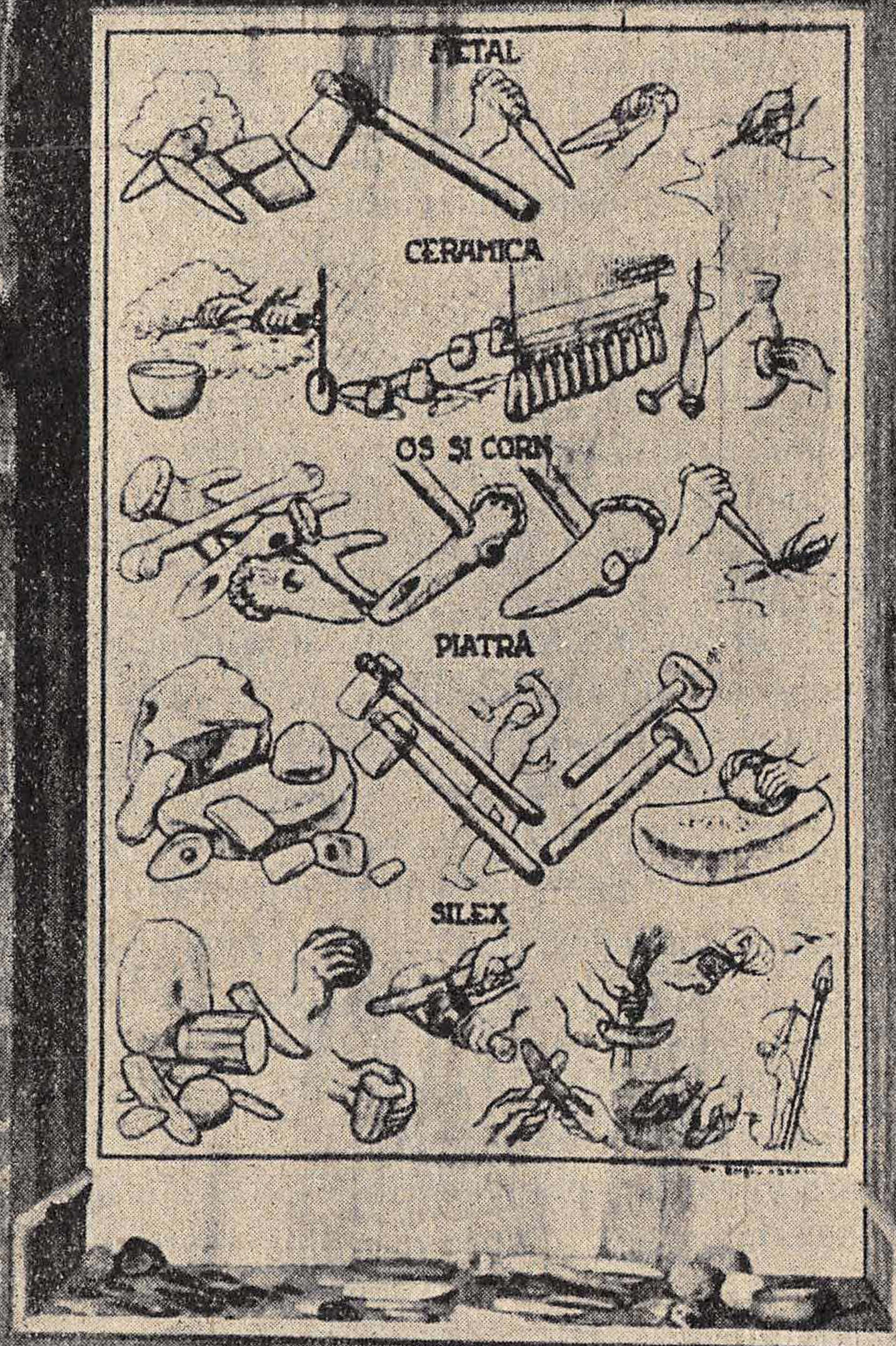

Fig. 5. — Unelte din cultura ceramicii pictate (neolitic) și felul lor de folosire

SALA IV

ORÂNDUIREA COMUNEI PRIMITIVE. EPOCA BRONZULUI ȘI PRIMA EPOCĂ A FIERULUI

*Săpăturile dela Baia, Corlăteni, Sărata Monteoru și Trușești.
Cca 1700 — 800 în. e. n.*

VITRINA X

BAIA-HAMANGIA, R. BABADAG, REG. CONSTANȚA ȘI CORLĂTENI,
R. DOROHOI, REG. SUCEAVA

Vas de lut, pandantiv de marmoră și resturi dintr'una din
bârnela de stejar, care acopereau mormântul în care s'au găsit
cele două obiecte. Baia-Hamangia.

În dreapta, două fragmente ceramice din pământul movilei
dela Corlăteni, care conținea un schelet închircit, vopsit cu ocră.
Deasupra vitrinei, planurile descoperirilor.

VITRINA XI

SĂRATA MONTEORU, R. BUZĂU, REG. PLOEȘTI

Raftul 1 : Vas de ofrande cu fundul ascuțit și o ramură din
cornul unui cerb, descoperite pe terasa de Vest a „Cetățuiei“,
într'o instalație de cult. Fragment dintr'un mare vas decorat

cu benzi ondulate în relief și cercuri concentrice; decorul imită un colier. În vas a fost păstrat grâu curat de sămânță; descoperit într-o locuință dela începutul epocii de bronz.

Cești, prâsnele de lut, unelte de os și de piatră din diferite așezări și cimitire din epoca de bronz.

Raftul 2: Cercei și inele de buclă din bronz, dinți de animal perforați și căni de lut găsite în morminte.

Raftul 3 și 5: Diferite vase de lut găsite în locuințe sau în morminte.

Raftul 4: Pumnal de os și fragmente ceramice cu decor din epoca bronzului.

Deasupra vitrinei, fotografie cu vederea unui sector al săpăturilor.

În fața vitrinei, pe un panou, planul săpăturilor și fotografie: vedere dintr'unul din cimitirele dela Monteoru.

În stânga vitrinei, două fotografii, reprezentând morminte dela Monteoru.

VITRINA XII

TRUȘEȘTI, R. TRUȘEȘTI, REG SUCEAVA

Inventarul mormintelor din prima epocă a fierului, morminte care străpung așezarea neolitică (vezi planul din sala III deasupra vitrinei VII).

Raftul 1: Vase de lut din morminte.

Raftul 2: Vase de lut, săgeată de os, sulă de os și de bronz, ace de os pentru vestminte.

Raftul 3: Vase de lut.

Lângă vitrină, pe panou, două fotografii reprezentând morminte dela Trușești.

SALA V

DESCOMPUNEREA SOCIETĂȚII PRIMITIVE ȘI ORÂNDUIREA SCLAVAGISTĂ

Săpăturile dela Histria — Tariverde — Sinoe.
Circa : 600 în. e. n. — 600 e. n.

VITRINA XIII

HISTRIA, R. BABADAG, REG. CONSTANȚA

Raftul de sus: Olărie grecească de import dela Corint, din Asia Mică și Attica. Sec. VI și IV în. e. n. Vas negru din perioada prefeudală. Fragmente arhitectonice din sec. IV în. e. n.

Raftul înclinat: Diferite fragmente de vase grecești de import. Sec. VI—III în. e. n. Vas miniatură; tipar de piatră pentru o bijuterie și o toartă de amforă stampilată.

Raftul 3 (de sus în jos): vase elenistice și romane; obiecte de metal și os, un opaiț roman; un opaiț grecesc; monete romane-imperiale; vâscior bizantin și trei amforete bizantine.

Raftul de jos: Două amforete bizantine; un castron din sec. IV și 4 amfore de diferite forme din sec. VI e. n.

Pe postamentul vitrinei o statueta de marmoră reprezentând pe zeița Cybele.

Fig. 6. — Histria. Ruinele unei case din sec. VI.

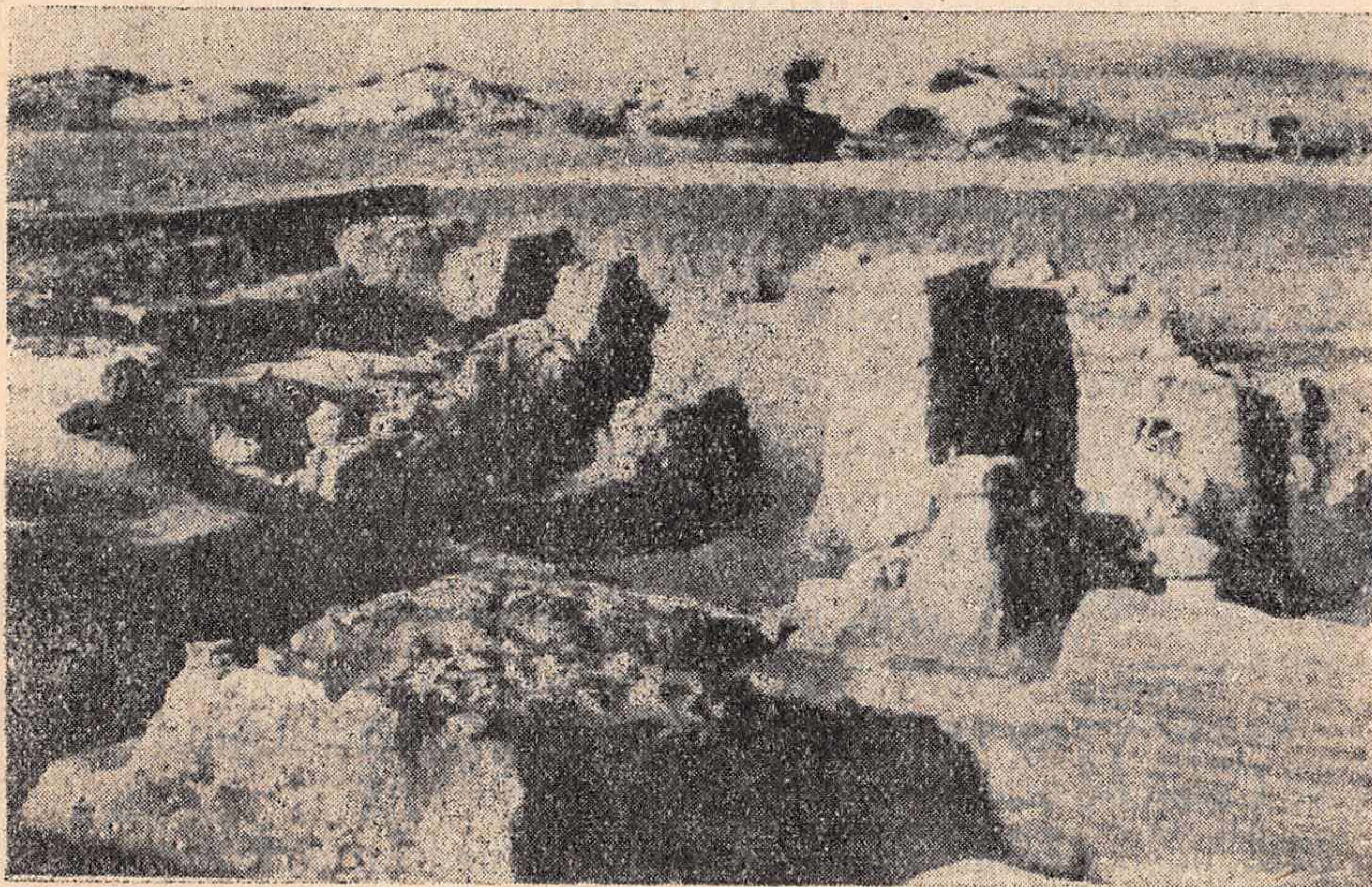

Fig. 7. — Histria. Ruine din epoca elenistică.

Sub fereastră, două țigle de acoperiș romane și două pietre de moară.

Intre ferestre, pe postament, trei fragmente de marmoră dela Histria. Primul reprezintă un ospăț funerar (sec. II e. n.); al doilea, o scenă de adorație (sec. II e. n.) și al treilea, pe zeița Minerva (sec. III e. n.).

Deasupra, harta șantierelor Histria.

În fața ferestrei o machetă în gips reprezentând ruinele unei case din sec. V—VI e. n.

În dreapta vitrinei XIII, o piatră de moară; deasupra ei, planul unui sector.

Deasupra vitrinei, planul general al săpăturilor dela Histria și două planuri de detaliu.

VITRINA XIV

TARIVERDE ȘI SINOE, R. BABADAG, REG. CONSTANȚA

Raftul 1: Vas mare indigen de tip hallstattian din sec. VI în. e. n., găsit într'un bordei împreună cu ceramică grecească; vas de tip La Tène din același bordei dela Tariverde.

Mănuși de amforă stampilate dela Rhodos (sec. IV în. e. n.); greutăți de lut pentru năvoade și războaie; olană de strașină, țiglă de coamă de acoperiș și bucăți de chirpic cu imprimări de nuele. Toate dela Sinoe-Smeica.

Raftul 2: Bol grecesc de tip ionian (sec. VI în. e. n.); trei fusaiole și o mărgea; o farfurie de tip Kamyros (sec. VI în. e. n.); inel de lut; trei fusaiole de lut; opaiț. Toate dela Tariverde.

Fragmente ceramice de tip local găsite împreună cu fragmentele attice și elenistice de import; două fragmente arhitectonice ornamentale. Toate dela Sinoe.

Raftul 3: Psalie de zăbală scitică; fragment ceramic attic reprezentând o gorgonă (sfârșitul sec. VI în. e. n.); fibulă de bronz (sec. III în. e. n.); toate dela Tariverde.

Fragmente ceramice locale de tip La Tène (sec. V—II î. e. n.). Sinoe-Smeica.

Raftul 4: Bol elenistic. Cană arhaică grecească (sec. VI î. e. n.). Tariverde.

Trei vase elenistice și două vase negre locale; două statuete elenistice. Sinoe-Smeica.

Deasupra vitrinei, planul general al săpăturilor dela Tariverde.

Pe peretele din dreapta vitrinei, trei planuri dela Sinoe.

Între uși, panou reprezentând o încercare de reconstituire a unei scene de schimb de mărfuri între populația băștinașă din apropierea Histriei și între Grecii din Cetate.

SALA VI

INCEPUTURILE STATULUI SCLAVAGIST DAC

*Săpăturile dela Grădiștea Muncelului. Circa 100 în. e. n. —
100 e. n.*

VITRINA XV

GRĂDIȘTEA MUNCELULUI, R. ORĂȘTIE, REG. HUNEDOARA

Raftul 1 : 3 vase de lut dacice și fragmente ceramice pictate, de un gen deosebit, găsite pentru întâia oară în țara noastră.

Raftul 2: Fragmente ceramice pictate. (Diferite obiecte, brățări, fibulă, mărgel, statueta, etc. dela Piatra Roșie).

Raftul 3: Fragmente ceramice pictate și o fotografie reprezentând un depozit de unelte și arme de fier găsite împreună cu un vas de fier.

Deasupra vitrinei, un tablou reprezentând reconstituirea terasei X dela Grădiștea Muncelului.

În fața vitrinei, un panou reprezentând aspecte din viața Dacilor. Pe panou sunt prinse unelte de fier pentru lemnărie și fierărie. În vitrina de sub panou, semințe de cereale și legume cultivate de Daci și unelte: coasă, fiare de plug, seceră, greblă, sapă, etc., topoare, dălți, țăpoale, piroane, precum și falax (armă) dacică și o lance de fier.

În dreapta vitrinei, un vas de fier.

În stânga, o nicovală de fier.

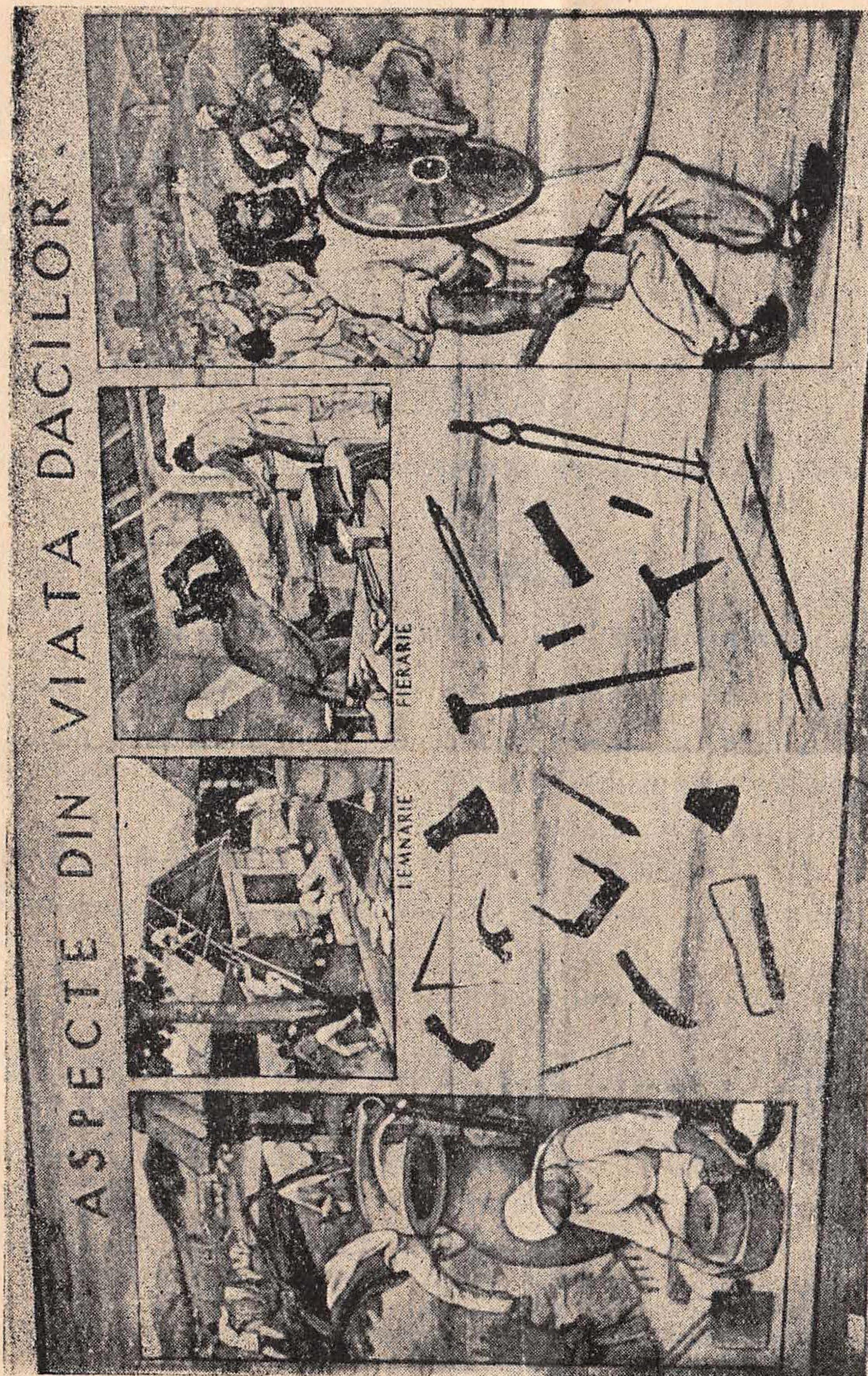

Fig. 8. — Grădiștea Muncelului. Scene reconstituite din viața Dacilor și unelte originale.

SALA VII

PERIOADA PREFEUDALĂ ȘI ORÂNDUIREA FEUDALĂ

Săpăturile dela Spanțov, Garvăn (Dinogetia), Morești Hlincea, Suceava și Corlăteni, sec. IV—XVII.

VITRINA XVI

SPANȚOV, R. OLTENIȚA, REG. BUCUREȘTI

Raftul 1: Străchini, ulcică cu toartă, castron, oale lucrate la roată din pastă fină de culoare cenușiu închis; ulcior și o amforetă, ambele de culoare roșie.

Raftul 2: Două castroane cu câte trei toarte; trei căni cu câte o toartă, dintre care două de culoare gălbuie; două ulcele mici fără toartă; doi piepteni de os cu ținte de bronz; două fibule (agrafe); o cataramă și un cuțit de toaletă — toate din bronz; trei șiraguri de mărgelă poliedrice din pastă sticloasă, unele din scoică, iar două mărgelă din cornalină (în șiragul din centru).

Raftul 3: Două căni cu toartă, din pastă fină de culoare cenușiu închis, trei oale lucrate din pastă sgrunțuroasă, o oală lucrată cu mâna și la mijloc, o afumătoare dacică, lucrată cu mâna.

Acest material a fost găsit în morminte ce se datează în secolul IV e. n.

În fața vitrinei este expus un mormânt dela Spanțov (sec. IV e. n.) așa cum a fost descoperit.

Fig. 9. — Spanțov. Inventarul mormintelor din sec. IV.

VITRINA XVII

GARVÂN-DINOGETIA, R. MĂCIN, REG. GALAȚI

Raftul 1, stânga : Toporaș; fragment de topor de piatră și fragment ceramic din epoca neolitică. Oală geto-dacică, cu brâu crestat, găsită împreună cu cele două farfurii romane de alături, cu oala geto-dacică cu butoni, cu ulcica, ulciorul și castronașul romane din raftul 2, stânga, și amfora romană cu torțile răsucite de lângă vitrină, pe podeaua unei locuințe din vremea lui Antonin Piul (138—161 e. n.). Fier de plug din perioada coto-pirii romane (sec. V—VI e. n.).

Raftul 2, stânga: Vârf de săgeată de fier, două opaițe și două capace de vase, din perioada cotropirii romane (sec. IV—VI). Trei monete de bronz din vremea împăraților Justinian I și Justin II (sec. VI e. n.).

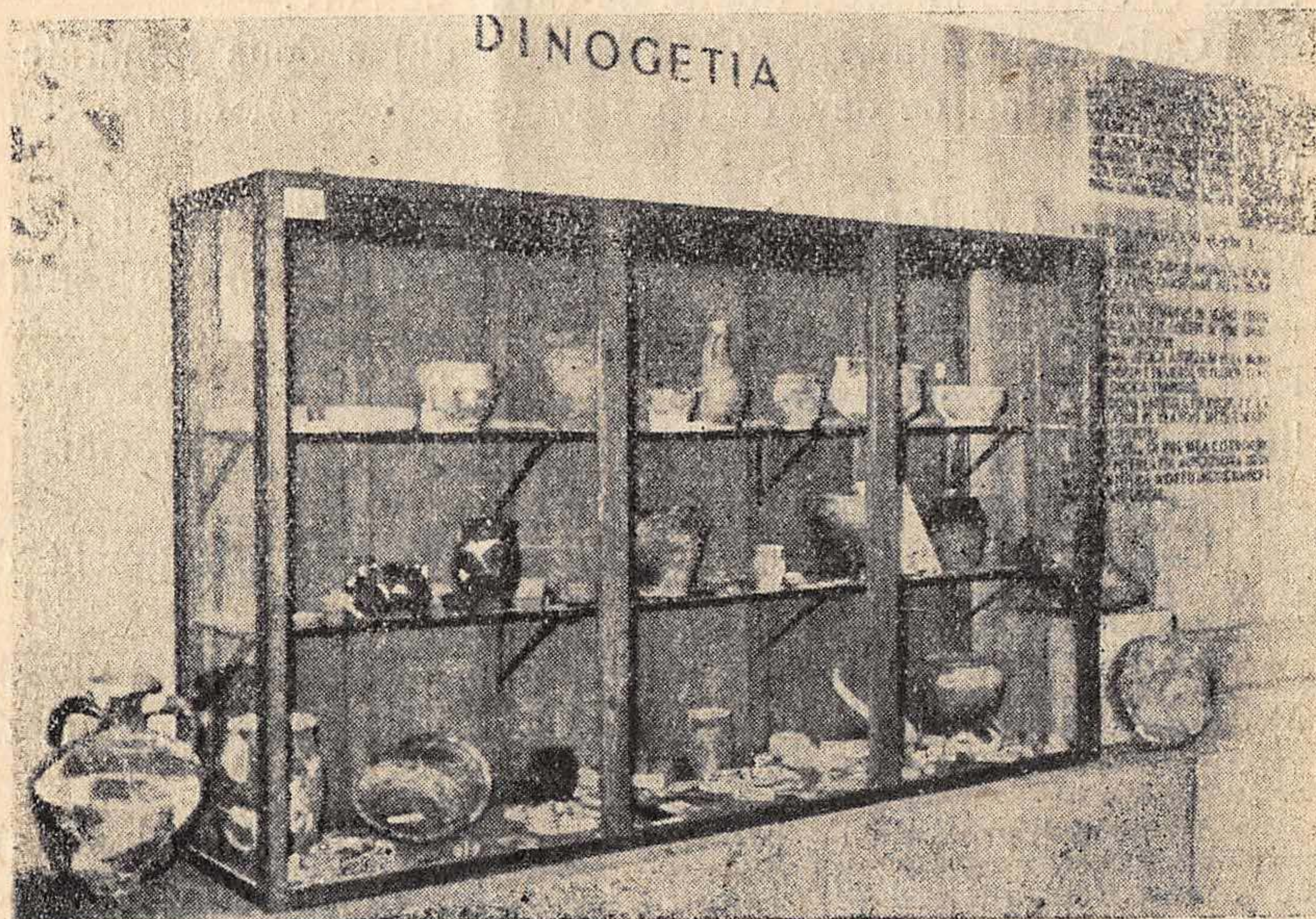

Fig. 10. — Garvăn (Dinogetia). Vase și alte materiale descoperite în săpături.

Raftul 3, stânga: Două bucăți de cărămizi cu stampila împăratului Anastasius (491—518). Oală din sec. V—VI e. n.

Raftul 1, mijloc și dreapta: Unelte de lucru din vremea începuturilor timpurii ale feudalismului (sec. X—XII). Dela stânga la dreapta: Prâsnele din piatră roșcată și cenușie, din lut și os pentru fusul de tors. Vârf de rășchitor, din corn de cerb. Trei sule de os. Sulă de fier cu mâner de os. Săpăligă. Cuțite; vârf și mâner de seceri, piroane și amnar de fier. Mânere de cuțite etc, din coarne de animale. Gresii pentru ascuțit. Două dintre ele au fost găurite pentru a putea fi agățate la cingătoare. Vârful de fier al unei furci (ostie) pentru prins pește. Greutăți din cără-

midă, pentru plasa de pescuit. Cârliche de fier, pentru undița de pescuit. Vertebre și oase de pește.

Două bucăți din măciuca de bronz a unui buzdugan. Patine din os de cal. Bile de lut nears, pentru praștie. Coarne de cerb. Fălci și colți de mistreț. Copite de cal și de porc.

Oale de tip slav, găsite în bordeie din a doua jumătate a sec. XI. Funduri de oale de tip slav (sec. X—XI), cu mărci de olar.

Raftul 2, mijloc și dreapta: Ceramică de tip slav din sec. X—XII e. n. Oale fără mânuși, împodobite cu linii orizontale neregulate și cu linii în val; ulcică cu mănășă, opaițe de lut. Piepten dintr'o coastă de animal, crestată în margine, pentru tras linii pe fața vaselor de lut. Piese pentru arc și tolă, vârfuri de săgeți de os. Mâner de corn, sculptat.

Ceramică bizantină cu smalt și cu sgraffito. Fragment de lacăt, clopoțel, cruciulițe și aplică, de bronz.

Obiect de podoabă (pandantiv), în formă de corn, din plumb. Mărgelile din piatră albastră. Brățări și fragmente de brățări de sticlă.

Monete bizantine de bronz din sec. XI—XII e. n. (dreapta).

Raftul 3, mijloc și dreapta: Ceramică de tip slav, din sec. X—XII e. n.

În dreapta vitrinei, pe pedestal, o amforă din sec. XI e. n.

În stânga vitrinei, două pietre de râșniță dintr'un bordei, aparținând sec. XI e. n.

În dreapta vitrinei o fotografie reprezentând resturile unui bordei din sec. X—XII.

VITRINA XVIII

MOREȘTI, R. TÂRGU MUREȘ, REG. AUTONOMĂ MAGHIARĂ

Raftul 1: Greutăți dela 3 războaie de țesut de diferite dimensiuni din sec. VI—VIII e. n. Disc de lut cu motive de țesătură imprimate.

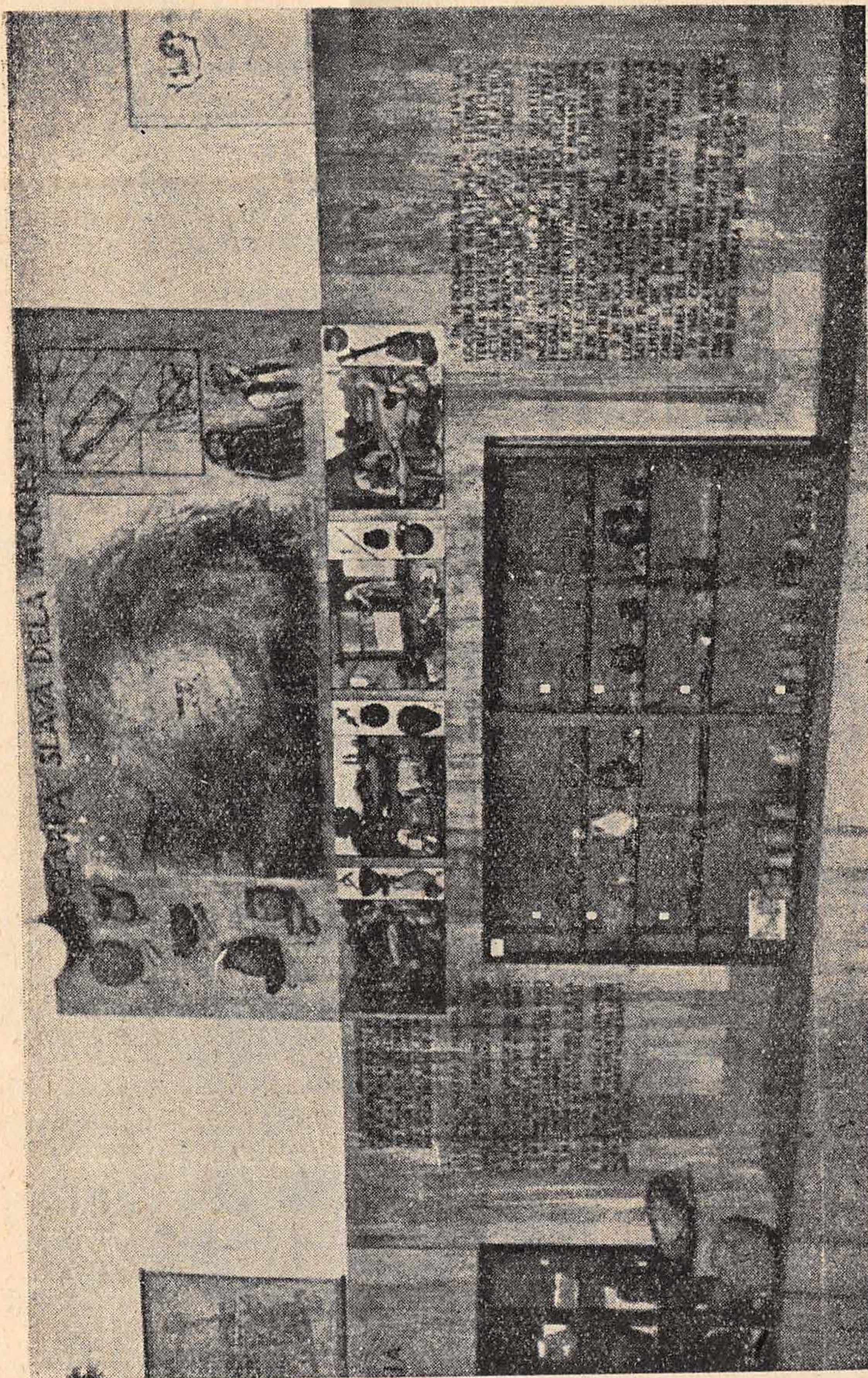

Fig. 11. — Morești. Vitrina cu materiale și panoul explicativ.

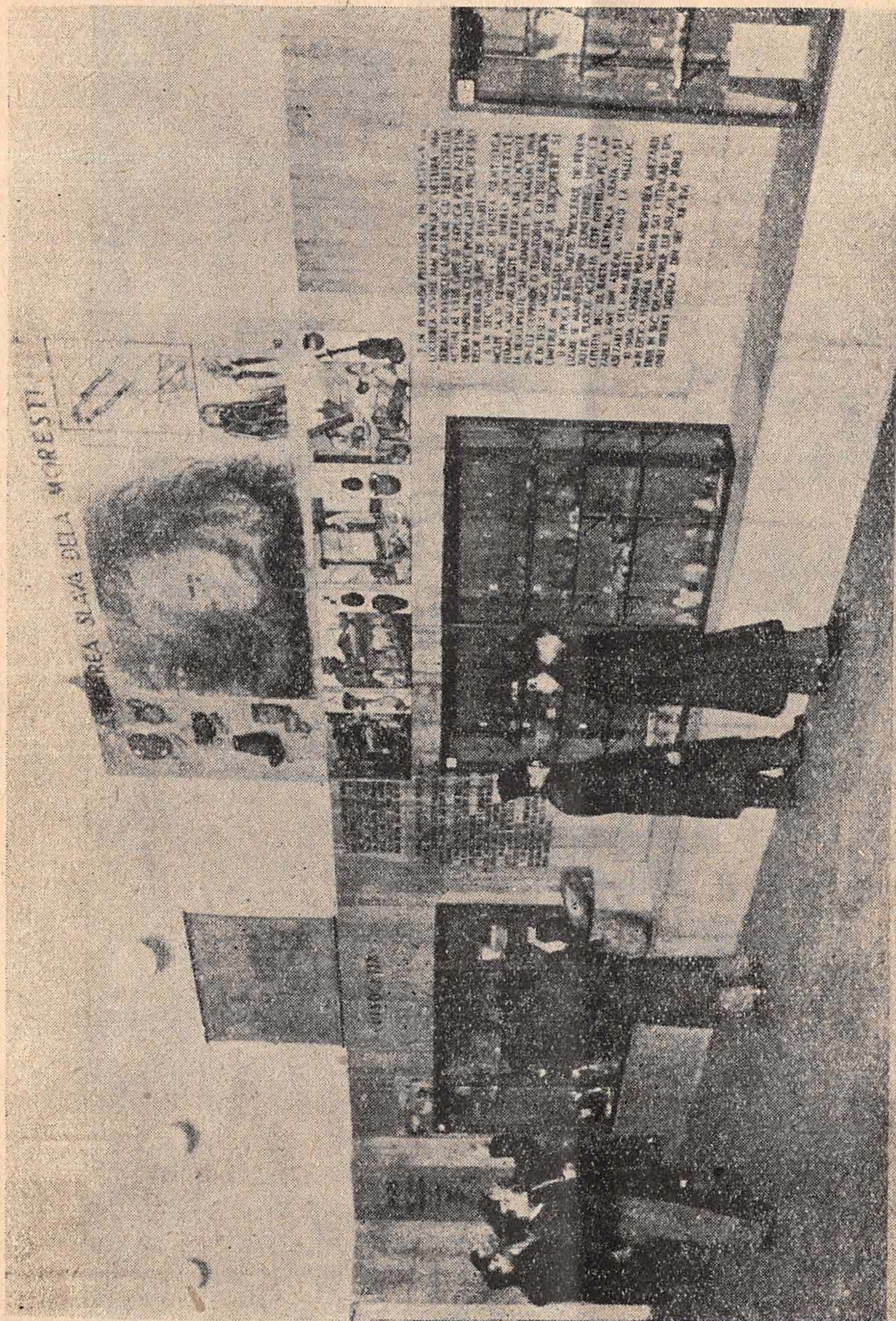

Fig. 12. — Vedere din sala cea mare a expoziției.

Raftul 2: Funduri de vase slave cu mărci incizate și în relief. Sabie de fier dela începutul sec. XI e. n. Topor de fier. Fragmente de vase slave ornamentate cu linii ondulate și un vas întreg (sec XI—XII). Vârfuri de săgeți de fier, inele de tâmplă de argint și bronz (slave). Ace de păr din cimitirul dela Citfalău. Sec. XII.

Raftul 3: Strachină roșie, pahar cu picior, ulcioare și o fibulă de bronz din sec. III—IV e. n. din morminte de incinerare. Cană neagră, fragmente de ceramică cenușii cu ornamente lustruite și o fibulă de argint din sec. IV—V. Vas bombat, un pandantiv de os, 3 tuburi de turnare și un vas mic cu tub de turnare, o fibulă de argint cu 5 brațe la cap. Un mic vas negru sferic, 2 vârfuri de săgeți cu 3 tăişuri, sec. VI—VIII e. n.

Raftul 4: Fragmente de ceramică de tip Criș, epoca neolitică, fragmente de ceramică de tip Coțofeni dela începutul epocii metalelor. Fragment de vas și daltă din epoca de bronz. Fragmente de vase scitice și dacice timpurii. Fragmente de vase celtice. Fragmentul unei brățări de sticlă albastră, bara de fier a unei zăbale.

Deasupra vitrinei un panou reprezentând harta așezărilor slave din Ardeal, în care Moreștii ocupă un loc central.

În stânga, în dreapta și sub hartă sunt pictate obiecte și scene reconstituite pe baza descoperirilor dela Morești, care arată *continuitatea vieții la Morești*, începând din mileniul III î. e. n. până în sec. XVI e. n.

VITRINA XIX

SUCEAVA, R. SUCEAVA, REG. SUCEAVA

Raftul 1: Piedici de cai, vârfuri de săgeți, cuțite, foarfeci, furculițe, dălți, cuțitoaie — toate găsite pe „Câmpul Șanțurilor”. În continuare: topoare, toporașe, dălți, sfredel, cuie și mistrie de zidar, toate lucrate din fier și găsite la Cetatea de Apus.

Raftul 2: Fragmente de vase de sticlă și fragmente de vase de lut, uneori pictate, bucăți de plăci pentru sobe, unele smăl-

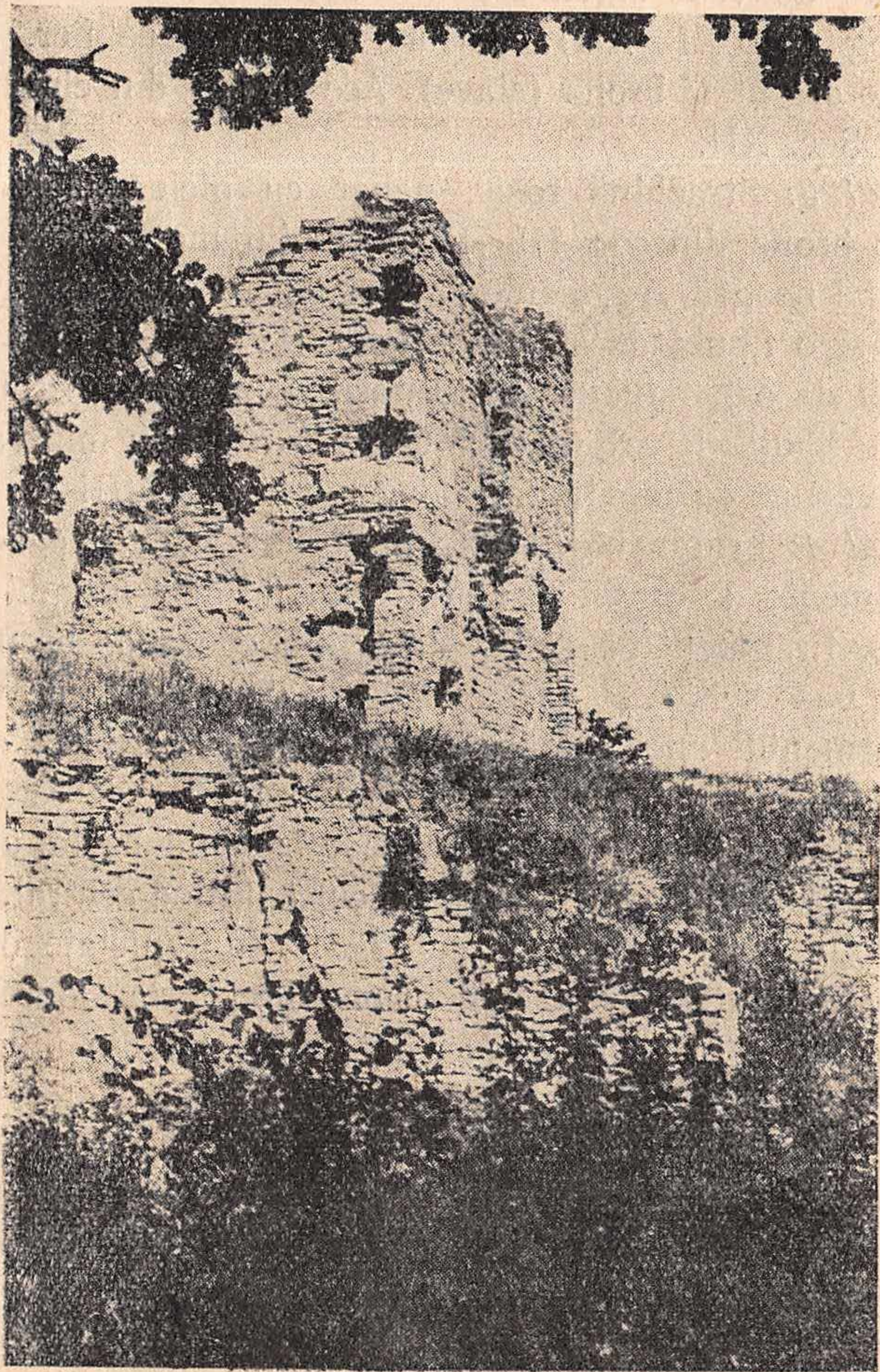

Fig. 13. — Suceava. O parte din Cetatea Domnească.

țuite, toate găsite pe „Câmpul Șanțurilor“. In continuare: fragmente ceramice găsite la „Cetatea de Apus“. In dreapta unelte

de cremene, fusaiole și fragmente ceramice din orânduirea comunei primitive, cultura de tip Cucuteni B, toate găsite în „Cetatea de Apus“.

Raftul 3: Vase de lut fragmentare, unele smălțuite, găsite pe „Câmpul Șanțurilor“. În colțul din dreapta un vas prefeudal (reconstituit), iar alături o cratiță cu trei picioare și coadă și alte trei vase fragmentare, toate găsite la „Cetatea de Apus“.

Deasupra vitrinei, un plan reprezentând poziția cetăților feudale din jurul orașului și două planuri de situație reprezentând săpăturile dela Cetatea de Scaun și „Câmpul Șanțurilor“ și săpăturilor dela Cetatea Scheia (de Apus).

În stânga vitrinei, o fotografie a unei părți din Cetatea de Scaun.

VITRINA XX

SUCEAVA

În această vitrină sunt cuprinse podoabe descoperite în cimitir.

În stânga sunt șase inele de bronz sau argint, toate datate în sec. XV. Patru inele de buclă din sârmă de bronz cu bobită de piatră semi prețioasă pierdută. Sec. XV. Trei cercei din sârmă de bronz cu trei pandantive, unele ajurate. Podoabe din mormântul unei fete din sec. XV: șirag de mărgelile din pastă sticloasă cu ghiocuri și zurgălăi, nasturi, inel și doi cercei ajurați. — Cercei de argint auriți, lucrați în tehnica filigran. Nasturi de argint—unii auriți. Șirag de mărgelile din pastă sticloasă.

VITRINA XXI

SUCEAVA

Fragmente de țesături și cusături cu motive locale, găsite în morminte din sec. XV. Monete moldovenești și străine aflate în săpăturile dela Suceava și datate în sec. XV, XVI și XVII.

Lângă vitrină, un sarcofag de cărămidă al unui copil din mica boerime, găsit în cimitirul din „Câmpul Șanțurilor“. Secolul XV.

HLINCEA, R. IAȘI, REG. IAȘI

În stânga vitrinei XIX, o vitrină-casetă, conținând fragmente ceramice, un cuțit de fier, un lăncișor și un prâsnel de lut. Așezarea datează din sec. XI, XII, XV și XVII.

CORLĂTENI, R. DOROHOI, REG. SUCEAVA

Planul cetății de pământ feudale (sec. XV—XVII).

Deasupra vitrinelor XX și XXI, un panou comparativ pe care e indicată creșterea ne mai cunoscută a cercetărilor arheologice în R.P.R. sub regimul de democrație populară față de cercetările din timpul regimurilor burgheze. Se arată că în timp ce între anii 1901—1944 aceste cercetări însumează în medie anuală abia 4.000 zile de lucru, în ultimii patru ani (1949 — 1952), de când aceste cercetări se fac sub conducerea Academiei R.P.R., ele însumează în medie anuală peste 30.000 zile de lucru.

Cu prilejul împlinirii a 5 ani dela proclamarea Republicii Populare Române și a 4 ani de când cercetările arheologice se fac în țara noastră sub conducerea Academiei R.P.R. s'a organizat în cadrul Expoziției Arheologice din anul acesta și un „stand“ pe care sunt expuse descoperirile cele mai importante din anii 1949—1951 (cele din 1952 figurează în vitrine). În această mică retrospectivă sunt prezentate materiale începând din epoca neolitică până în sec. XVII al erei noastre.

Deasupra acestui „stand“ este expusă o hartă în relief pe care sunt indicate șantierele arheologice mai importante din anii 1949—1952, având fiecare semnul orânduirii respective.

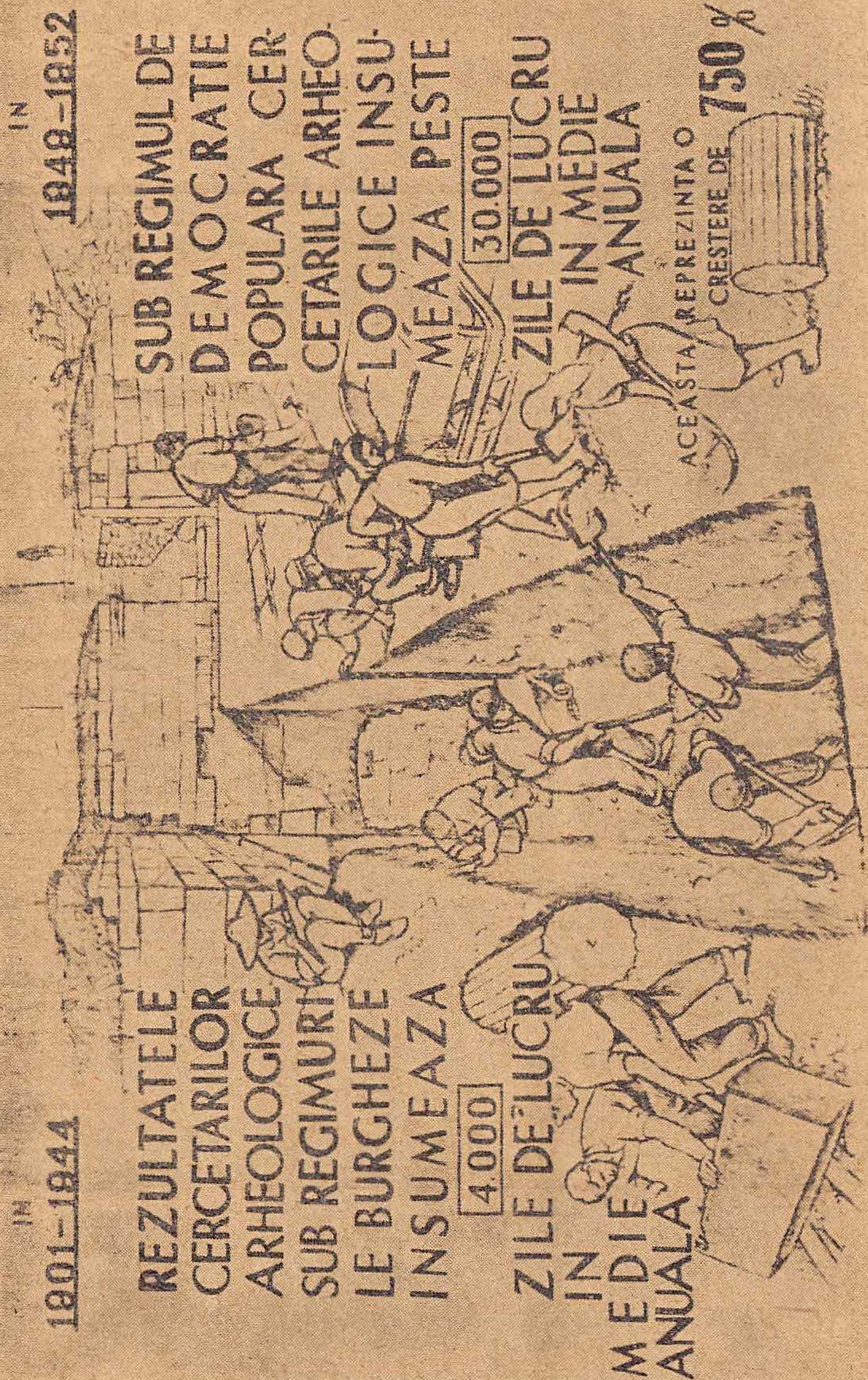

Fig. 14. — Tablou comparativ care arată creșterea considerabilă a cercetărilor arheologice în R.P.R., sub regimul de democrație populară.

*Dat la cules 23.I.1953. Bun de tipar 7.II.1953.
Tiraj 3.000 ex. Hârtie semivelină 65 g/mp. format
61×86/16, coli editoriale 1,4, coli de tipar 2¹/₄.*

Comanda 189. A 121 B 323.

*Pentru bibliotecile mici indicele de clasificare 902.6
(498).*

*Pentru bibliotecile mari indicele de clasificare 902.6
(498) (064) 083.8*

*Tiparul executat la Intreprinderea Poligrafică 4,
Calea Șerban Vodă 133—135, București — R.P.R.*